

S.O.S.

Skifter om Samtalegrammatik

Årgang 3, nr. 3

Hvar – det danske huh

En kollektionsanalyse af åbenklasse andeninitieret selvreparatur på dansk

Katrine Garly

Skrifter om Samtalegrammatik 3: 3

2016

ISSN 2445-7256

Skrifter om Samtalegrammatik (SoS) er en serie arbejdspapirer om samtalegrammatik som udgives af forskergruppen *DanTIN* ("Danish talk-in-interaction"). *DanTIN* består af studerende og forskere fra og omkring Lingvistik på Aarhus Universitet. *DanTIN* bestyrer hjemmesiden *samtalegrammatik.dk*. Udgivelserne i *Skrifter om Samtalegrammatik* er arbejdspapirer, studenteropgaver, rapporter, afhandlinger og andet som beskriver og analyserer samtalegrammatiske fænomener.

Skrifter om Samtalegrammatik er ikke fagfællebedømt, men en redaktionsgruppe under *DanTIN* har vurderet at udgivelserne i *SoS* fortjener at komme til offentlighedens kendskab. I nogle tilfælde er der tale om ældre eller nyere skrifter, som *DanTIN* har fået lov af forfatterne til at udgive. I andre tilfælde er skrifterne lavet til *SoS*. *Skrifter om Samtalegrammatik* kan frit deles med angivelse af forfatter, årstal samt tidsskriftets navn og nummer.

DanTIN udgiver også fagfællebedømte artikler. Du kan se mere om vores udgivelser, projekter og resultater på *samtalegrammatik.dk*, og her kan du også se hvordan du kommer i kontakt med os.

Billedet til forsiden (*owl-175969*) er taget af [Arantza Ansotegui](#) og beskåret af Caroline Grønkjær og Nicholas Mikkelsen. [Nogle rettigheder](#) forbeholdes.

Redaktionsgruppen for dette nummer består af Maria Jørgensen og Caroline Grønkjær

Redaktionel kommentar

Dette nummer af *Skrifter om Samtalegrammatik* har en særlig historie. Garly beskriver selv i indledningen til denne udgivelse sin involvering i historien - hvordan hun reagerede på Mark Dingemanses påstand om at ordet *huh* er universelt - men her vil jeg sætte Dingemanse et al. (2013) og Garlys egne bidrag i en DanTIN-sammenhæng.

Hele DanTIN's reaktion på Dingemanses påstand om at *huh* er universelt var, ligesom Garlys, "*Huh! Det har vi sgu da ikke på dansk!*". Og vi satte i DanTIN-gruppen gang i at lave en replikation af Dingemanses undersøgelse på dansk, som den Garly endte med at lave. På grund af arbejdspress osv. nåede vi imidlertid ikke længere end til at arbejde nogle få samtaler igennem og samle nogle eksempler i tabeller. Og det var så hér Garly tog over.

I løbet af det semester hvor hun skrev sit bachelorprojekt, lykkedes det Garly ikke blot at gennemføre det projekt vi lige så forsigtigt var startet på, men også at udvide det og kvalificere det. Resultatet foreligger her, og det er blevet en mere grundig undersøgelse af åbenklasse reparatur end den som Dingemanse et al. (2013) lavede, og også mere grundig end den som DanTIN-gruppen startede på.

Vi er derfor ekstra glade for at kunne udgive dette og dermed bringe resultaterne og konklusionen på denne undersøgelse ud til et lidt større publikum.

Og hvad var så konklusionen? Er *huh* universelt? Se selv efter i dette nummer af *Skrifter om Samtalegrammatik*.

Denne redaktionelle kommentar er skrevet af Jakob Steensig.

Hvar – det danske huh: En kollektionsanalyse af åbenklasse andeninitieret selvreparatur på dansk

af KATRINE GARLY

1 Indledning

D. 8. november 2013 havde fagudvalget ViGør på lingvistik, Aarhus Universitet, inviteret Mark Dingemanse til at holde en forelæsning om sin nyeste udgivelse. Udgivelsens konklusion var, at alle sprog i verden har en åbenklasse andeninitiering til selvreparatur, "*open class other initiated self repair*" (Drew 1997: 69). Denne blev beskrevet som en interjektion med lyden *huh*, som på engelsk, eller en variant af dette (Dingemanse et al. 2013a: 8). Jeg sad på tredje række til forelæsningen, og studsede meget over dette. For har vi virkelig det på dansk? Det var jeg ikke sikker på, hvilket er motivationen for denne artikel. Jeg har nu, to år og en masse erfaringer senere, tænkt mig at undersøge dette. Artiklens problemformulering er derfor som følger:

Findes Dingemanses¹ universelle huh² i danske samtaler, og hvis ikke, hvad bruger vi så i stedet?

For at besvare denne problemstilling er artiklen opbygget på følgende måde:

Afsnit 2 giver en præsentation af, hvad en åbenklasse initiering af selvreparatur er, samt en redegørelse for hvad Dingemanse har konkluderet med hensyn til *huh* på verdensplan. Dette gør jeg for senere at kunne vurdere, om Dingemanses påstand om universalitet også gælder for dansk talesprog.

Afsnit 3 præsenterer en redegørelse for, hvilket datasæt der ligger til grund for artiklen. Herefter præsenterer jeg den anvendte metode. Dette har både til formål at påvise, hvorfor resultaterne i denne artikel er ligeså valide som Dingemanses, men også at forklare hvad der ligger til grund for resultaterne og dermed understøtte forståelsen af dem. Metodeafsnittet kan herudover også læses med henblik på en eventuel replikation af den anvendte metode.

¹ Når der her og fremover refereres til "Dingemanse", menes der "Dingemanse et al.", forstået som at han i alle tilfælde brugt heri, har publiceret med en eller flere andre personer.

² Når der her og fremover skrives *huh*, menes der den åbenklasse andeninitierede interjektion, som Dingemanse mener, er et universalium og dermed ikke udelukkende det engelske *huh*.

Afsnit 4 har til formål at fremvise og diskutere resultaterne. Herunder giver jeg en analyse af, hvordan man åbenklasseinitierer på dansk for at kunne afgøre, om sproget har et entydigt *huh*. Herefter vil det blive diskuteret, hvad dansk talesprogs nærmeste alternativ til *huh* ellers måtte være.

Afsnit 5 diskuterer metoden og herunder også eventuelle fejlkil-
der både med henblik på at undgå at gentage fejl, hvis undersøgel-
sen ønskes udvidet i fremtiden, men også med henblik på at fremvi-
se, hvad der ellers ville være en god idé at medtage.

Afsnit 6 konkluderer samlet på hele artiklen og klarlægger, hvad
svaret på problemformuleringen er, nemlig, at det danske sprog **ikke**
har den universelle interjektion *huh*, som Dingemanse mener, og
hvad dansk alternativt gør, når ikke det har et *huh*.

2 Teorier og forudsætninger

I dette afsnit præsenteres Dingemanses teori om den universelle
interjektion *huh*, hvilket først og fremmest nødvendiggør en præsen-
tation af, hvad en åbenklasse andeninitieret selvreparatur er. Herun-
der vil jeg redegøre for, hvilke krav til ord, Dingemanse lægger særlig
vægt på, for at ordet kvalificeres til at være en form for *huh*. Dette
gøres med henblik på senere at afdække, at dansk ikke har et ord,
der stemmer overens med Dingemanses krav, og dermed at dansk
talesprog ikke understøtter Dingemanses teori om, at der findes en
universel åbenklasse interjektion.

2.1 Åbenklasse andeninitieret selvreparatur

Der findes flere forskellige former for reparation. Den første opde-
ling, der laves, er mellem selvreparatur og andenreparatur. Ved selv-
reparatur er det producenten af problemkilden, "selvet", som repa-
rerer den. Ved andenreparatur er det en anden person, "anden", der
reparerer problemet. Dette sker ofte i samme tur. Andenreparatur er
meget facetruende (Brown & Levinson 1987: 38), og muligheden for
at selvet kan reparere, kommer før muligheden for at anden kan; det
er en af grundene til, at man langt oftere ser, at selvet reparerer
problemets (Schegloff et al. 1977: 369).

Der findes derudover en klar opdeling indenfor kategorien selvre-
paratur, nemlig af hvorvidt det er selvet eller en anden, der initierer
reparaturen. Selvinitieret selvreparatur er mest almindeligt, idet det-

te som sagt kan opstå før, nemlig allerede i samme tur som problemkilden, hvor selvet kan lave et cut-off på sin egen ytring og modificere. Det er desuden heller ikke facitruende, som andeninitieringer kan være det (Schegloff et al. 1977: 367).

Dog sker andeninitieret selvreparatur også, og her er der flere måder at initiere på. Schegloff et al. (1977: 369) har fremstillet et hierarki, der viser hvor stærk eller svag en andeninitiering er, hvor den stærkeste er den mest præfererede. De svageste er dem, der specificerer mindst, hvad problemkilden er, hvor de stærke peger mere specifikt på problemkilden. Fra svag til stærk ser hierarkiet således ud: åbenklasse, f.eks. *huh* eller *what* → spørgeord, f.eks. *who* eller *when* → delvis gentagelse + spørgeord, f.eks. *all the what* → delvis gentagelse f.eks. *one ten* → *du mener* + mulig forståelse f.eks. *you mean homosexual* (Schegloff et al. 1977: 367-368).

Åbenklasse, den mindst specifikke kategori, har særlige features. Schegloff et al. udnævnte denne kategori til at være den mindst præfererede, da den ikke hjælper selvet med at udpege problemkilden (1977: 369). Svennevig (2008) har også argumenteret for, at den mindst face-truende løsning er præfereret. Derfor adresserer man problemet som et auditivt problem, hvor man ikke hører, hvad der bliver sagt, frem for et forståelses- eller acceptproblem. Dette ses både ved, at selvet adresserer accept- eller forståelsesproblemer som hørelsesproblemer, men også ved at selvet ofte behandler hørelsesproblemer som accept/forståelsesproblemer. Her ses åbenklasse altså som det mest præfererede, da det er mindst face-truende. Når man f.eks. indleder reparatur med *hvar*, undgår man at sige, at man ikke forstår ytringen. Man kan altså bruge åbenklasse andeninitieringer ved både problemer med hørelse og forståelse, men også ved accept (Svennevig 2008: 347).

Disse åbenklasse andeninitieringer kan have forskellige former både indenfor det enkelte sprogs rammer men også mellem forskellige sprog. I nogle sprog har disse initieringer meget til fælles. I afsnit 2.2 vil jeg gennemgå Dingemanses teorier om åbenklasse andeninitieringer.

2.2 Dingemanses universalitetsteori

Dette afsnit har til formål at gennemgå Dingemanses synspunkter og konklusioner vedrørende universalitet i andeninitierede åbenklasse

interjektioner for at kunne analysere, om disse også er gældende på dansk.

Dingemanse har taget del i produktioner af sammenlagt et bogkapitel, fire publicerede artikler samt en enkelt endnu upubliceret artikel der alle handler om universalitet i andeninitierede åbenklasse interjektioner (Dingemanse et al. 2013a, 2013b, 2014, 2015a, 2015b, in press). Antallet af undersøgte sprog varierer, men målet er altid det samme: at bevise, at åbenklasse andeninitierede interjektioner er universelle.

Dingemanse har to hovedpåstande, nemlig at *huh* er et universalium, og at *huh* er et ord (Dingemanse et al. 2013a: 1).

At *huh* er et universalium, argumenterer Dingemanse og hans medforfattere for ved hjælp af sammenligning af sprogs åbenklasse interjektionsformer. De konkluderer, at alle sprogene har denne interjektion, og at den består af en stavelse, som er en vokallignende lyd samt eventuelt en initial konsonantlignende lyd (Dingemanse et al. 2013a: 3).

Vokalmæssigt fastslår Dingemanse, at alle sprogene har en urundet lav vokal, der er placeret centralt eller i forrest i munden. Vokallyden varierer fra sprog til sprog, dog forsøger forfatterne altid at specificere en bestemt vokal indenfor det givne sprog. Alle vokallyde er urundede (Dingemanse et al. 2013a: 3).

Konsonantmæssigt vurderes det, at de fleste af interjektionerne ikke har en konsonantlyd i starten, men at de sprog, der har, har meget til fælles på dette punkt. Disse sprog har altid en glottal lyd, som i forvejen er til stede i det enkelte sprogs foneminventar, som onset, nemlig /h/ eller /ʔ/ (Dingemanse et al. 2013a: 5).

Intonationsmæssigt ser Dingemanse og hans team, at de fleste sprog har en stigende grundtone i deres *huh*-interjektioner. De mener også, at det viser, at noget er ufærdigt, usikkert eller et spørgsmål. Derfor konkluderer de, at det er naturligt, at de to sprog, som har faldende grundtone fremfor stigende, har netop dette, da de også har faldende grundtone i deres spørgsmål generelt (Dingemanse 2013a: 4).

Derudover bemærker de, at det også er tilfældet for de fleste sprog, at der er nogen grad af nasalitet i deres interjektioners vokaler, samt at der ofte findes varianter hvor samtaleparterne har lukket mund under interjektionerne, hvilket resulterer i en /n/ eller /m/-lyd (Dingemanse 2013a: 5).

Forfatterne argumenterer for deres anden hypotese – at *huh* er et ord – ved at gennemgå det, de regner for et ords hovedkarakteristika, nemlig integration og konventionalisering. De mener at *huh* er integreret, idet det til en vis grad indordner sig under det givne sprog, og derfor heller ikke er fuldkommen ens på tværs af sprog. At det er konventionaliseret, argumenterer de for ved at fremhæve, at *huh* er tillært, modsat gråd, og dermed ikke er noget man kan producere på alle sprog uden at kende det (Dingemanse 2013a:6).

3 Metode

Dette afsnit vil redegøre for hvilket datakorpus artiklen arbejder med i den efterfølgende analyse. Dette gøres til dels for at give mulighed for en replikation af undersøgelsen, så metoden kan efterprøves, men også for at vise hvor tæt denne artikels metode lægger sig op af Dingemanses, og derved retfærdiggøre, at konklusionerne her er ligeså valide som de, Dingemanse et al. finder.

3.1 "Replikation" af Dingemanses metode

Der er, som tidligere beskrevet, taget udgangspunkt i at lave en replikation af Dingemanses metode, dog på dansk fremfor de sprog de har undersøgt. Deres anvisninger er varierende fra artikel til artikel, hvorfor jeg har vurderet fra punkt til punkt, hvad der måtte være mest hensigtsmæssigt.

Det er relativt svært at gennemskue, hvordan Dingemanse et al. har begrænset deres materiale mængdemæssigt. I deres artikel *Is 'Huh?' a Universal Word? Conversational Infrastructure and Convergent Evolution of Linguistic Items*, (2013a), som er det primære udgangspunkt for denne artikel, vælger de udelukkende at informere om antallet af åbenklasse andeninitierede interjektioner fremfor at angive en eksakt mængde data analyseret. I Dingemanses seneste artikel *Other-initiated repair across languages: towards a typology of conversational structures* skriver de dog følgende (Dingemanse & Enfield 2015b: 99): "*Ten-minute segments from different interactions were systematically surveyed and every possible sequence of other-initiated repair in these segments was selected for further inspection.*" De skriver dog ikke i samme ombæring, hvor mange samtaler dette indebærer. Dog kan man, hvis man vælger at se på hvert enkelt sprog beskrevet i artiklen, regne sig frem til, at der i gennemsnit er arbejdet med 14,3

samtaler per sprog, og der er yderligere hjælp at hente i deres instruktionsark (Dingemanse & Enfield 2012: 2), hvor de skriver, *"As an example, suppose that you have 18 different interactions"*. Dette tager denne artikel udgangspunkt i.

Dingemanse skriver også (Dingemanse & Enfield 2012: 1): *"To minimize sampling bias in our video corpora, we each need to make sure that we are getting a range of different speakers, and different interactions (including both dyadic and multi-party, quiet versus noisy, with versus without concurrent activities, etc.)"*. Dette mål opfylder mit korpus også, med samtaler mellem to til fem personer på både stille steder som i et hjem og larmende steder som i en bueskytteklub.

Yderligere har Dingemanse fremstillet en tabel med fem principper for dataindsamling i deres seneste artikel (Dingemanse & Enfield 2015b: 99), som gennemgås herunder:

"Recordings were made on video". Dette er også tilfældet i denne artikels korpus, som kun gør brug af face-to-face-samtaler optaget på video.

"Informed consent was obtained by those who participated". Mit korpus stammer dels fra samtalebanken (samtalebanken 2015), dels fra AUling. Samtalebanken er en online database og består af data frit tilgængeligt for alle. AUling er Aarhus Universitets lingvistiske samtalekorpus. Det bestyres af Jakob Steensig, der kun modtager data, hvis samtaleparterne tillader det, og som kun udsteder det til personer, der har underskrevet en fortrolighedserklæring.

"Target behavior was spontaneous conversation among people who know each other well (...), in highly familiar environments (...)". Det er også tilfældet i nærværende artikels korpus, der består af interaktioner i hverdagssituationer, f.eks. en familie der spiller spil, et bofællesskab der laver mad, eller nogle arbejdere der holder middagspause.

"Participants were not responding to any instruction, nor were they given a task—they were simply aware that the researcher was collecting recordings of language usage in everyday life". Det samme gør sig gældende for mit korpus, som desuden er indsamlet af forskellige personer over flere år uden henblik på tilblivelsen af denne artikel. Dermed har ingen været bevidst om deres valg af reparaturinitieringer, og resultatet er derfor ikke påvirket af dette.

"[...] the selection for analysis in this study was of a set of 10-minute segments, taken from as many different interactions as possible [...], to

ensure against any bias from over-representation of particular interactions or speakers". Også dette er tilfældet i denne artikel, endda med yderligere forbehold. Idet det hurtigt blev synligt for mig, at man muligvis som person har visse præferencer indenfor reparationitierungsformer, er der i dette korpus så mange forskellige personer med som muligt, hvilket er lykkedes, idet den samme informant aldrig taler med den samme person i flere samtaler.

3.2 Data

Mit korpus omfatter i alt 18 samtaler på video, hvoraf de første 10 minutter af hver samtale er analyseret med henblik på at lokalisere åbenklasse andeninitieret selvreparatur, som så er blevet transskriberet.

Samtalerne er som nævnt fra samtalebanken (samtalebanken 2015) og AULing. Fra samtalebanken er alle samtaler, der ikke var mellem de samme personer medtaget med det ekstra krav, at samtalerne skulle være på mindst 10 minutter hver. Det har betydet, at de medtagne samtaler er med alt fra to til fire personer. Følgende seks samtaler fra samtalebanken er medtaget i korpus: preben_og_thomas, samfundskrise, 225_deller, madlavning, moedregruppen0 og studiegruppe. Da samtalebanken ikke havde nok data, er resten fra AULing med samme krav. Dette ledte til samtaler med mellem to og fem samtaleparter, og følgende 12 samtaler medtaget: KC, skurvogn, Mandariner, Sofasladder, Oevelokale, kollegie, kollegiespil, Aftensmad_og_loegnhistorier, Sommerhusspil, de_gamle1, Mayerunder1 og Archery1.

3.3. Transskriptionskonventioner

Alle samtaler er blevet gennemlyttet adskillige gange med henblik på at lokalisere åbenklasse andeninitieret selvreparatur. Alle eksempler er anonymiserede, og derfor er både navne, stedsbetegnelser og andre forhold, der kan lede til viden om, hvem en given informant er, udskiftet med en anonymisering.

Eksemplerne på åbenklasse andeninitieringer er blevet transskriberet ved hjælp af transskriptionsprogrammet CLAN (2015). Transskriptionerne er foretaget med udgangspunkt i Jeffersons (2004) transskriptionskonventioner, dog med flere undtagelser og tilføjelser, som beskrives nedenfor.

Som på Samtalegrammatik.dk (2015) er der brugt asterisk for markering af knirkende stemme, pile ved markering af intonation og smileyer ved markering af smilende stemme. Visuelle bemærkninger, såsom gestik og blikretning, markeres med akkolader, mens sproglige overlap er markerede med kantede klammer. Ydermere anvendes tegnet ? ved markering af glotale klusiler, og § markerer særlig tydelig udtale (Samtalegrammatik.dk 2015). Tryk er kun angivet, når dette er særligt udtalt, altså benyttes trykangivelse ikke til at illustrere almindelig trykfordeling i ord og sætninger. Latter inde i ord markeres med h i parentes, f.eks. *t(h)ager (h)af*, mens latter ordfinalt, initialt eller for sig selv, markeres med h plus eventuelle vokallyde, f.eks. *[hhu] hhu hha hha hha hha hha hha*.

Af hensyn til denne artikels format er der også lavet en skarp distinktion mellem de tre lignende fonetiske former [ʋɑ], [ʋæð], [ʋæ], der transskriberes henholdsvis *hvar*, *hvad* og *hva*, og som redegøres grundigere for i afsnit 4.1.

Jeg har desuden valgt generelt at transskribere ortografisk, men at skelne mellem ord med flere udtalemuligheder via forskellig stavemåde. Eksempelvis er ordet *ikke* gengivet i transskriptionerne som *ikk*, da *ing* også er en mulighed, som dog ikke findes i disse uddrag. Da vi på dansk ikke har et ord der ortografisk svarer til *huh*, har jeg valgt at anvende *huh* i eksemplerne i afsnit 4.3.

Der blev fundet 80 eksempler på andeninitieringer i korpus. Blandt disse var 32 eksempler på åbenklasse andeninitieringer.

Den fulde transskription af disse åbenklasse andeninitieringer kan ses i Bilag 1, som er organiseret efter eksempeltypernes form, som præsenteres i afsnit 4.2.

4 Analyse

For at kunne klarlægge om dansk har noget, der svarer til Dingemanses *huh*, vil der her blive givet et overblik over, hvilke åbenklasse andeninitieringer dansk har for at sammenligne de eksisterende former. Herved kan det afgøres, hvilken form der minder mest om Dingemanses *huh*, hvorefter det vil blive vurderet, om denne form lever op til Dingemanses krav for en universel interjektion. Afsnit 4.1 præsenterer derfor åbenklasse initieringerne på dansk. Afsnit 4.2. følger op på dette ved at fremlægge distributionen af de enkelte typer i korpus, og afsnit 4.3. klarlægger herefter, at der ikke er noget direkte *huh* i danske samtaler, der svarer til Dingemanses. I afsnit 4.4. vur-

derer jeg slutteligt, hvad dansk så har, der nærmer sig Dingemanses universalium mest.

4.1 Distinktion af danske åbenklasse andeninitieringer

På dansk har man et udvalg af former at vælge imellem, når man ønsker at udtrykke, at man har et problem med, hvad en samtalepartner siger. Disse vil blive præsenteret herunder.

I det danske talesprog har vi en række former, som ortografisk staves *hvad*, men ikke alle disse kan anvendes som åbenklasse. Dette afsnit vil derfor præsentere alle disse former, samt det mindre face-truende *undskyld*. *Hvar*, fonetisk [vɑ], med forskellig grad af nasalitet fra person til person, er i dansk talesprog den neutrale reparaturmarkør, som anvendes som åbenklasse andeninitieringer (Jørgensen 2015: 10). Se Eksempel 1, med *hvar* i linje 3:

EKSEMPEL 1 [DE_GAMLE1 1:33.4 - 1:38.0]
 01 *Bri: de:t altså ikk' meningen vi ska' sulte i d*ag*→
 02 (0.8)
 03 *Ann: {hvar}→
 04 %com: {Ann læner sig frem over bordet mod Bri
 05 (0.3)
 06 *Bri: ej vi skal ikk' sidde å sulte her(u|de)

Hvar kan, modsat *hva* og *hvad*, ikke stå først i en sætning, og det kan derfor ikke specificere problemet i problemkilden yderligere. *Hvar* kan dog også anvendes markeret ved et forståelstjek ("understanding check," Schegloff et al. 1977: 379) og kan også bruges i spøg med smilende stemme. *Hvar* er den mest almindelige selvstændige form for åbenklasse andeninitiering (Jørgensen 2015: 10).

Hvad, fonetisk [væð], er i talesprog den markerede version af åbenklasse andeninitieret selvreparatur (se Eksempel 2, med *hvad* i linje 5).

EKSEMPEL 2 [KOLLEGIESPIL 3:40.0 - 3:45.8]
 01 *B: jam' jeg rgider ikke» spille os vores rfællesøkonomi»
 02 (0.4)
 03 *B: altså fælles penge»
 04 (0.6)
 05 *A: hv[ad]»
 06 *B: [vʁuuuuuh]»
 07 (0.4)
 08 *C: det er fælleskassen det ☹t(h)ager (h)af☹→

Hvad kan både stå alene, som i Eksempel 2, men man ser den også sammen med noget mere, som specificerer problemet i problemkilden, og i sidstnævnte tilfælde er der altså ikke tale om åbenklasse (Jørgensen 2015: 10).

Hva, fonetisk [væ], er i dansk talesprog ikke en mulig selvstændig åbenklasse andeninitiering. *Hva* kan ikke bruges som åbenklasse andeninitiering selvstændigt, idet den er et spørgeord, der ikke kan stå alene men kun sammen med noget, der specificerer problemet, f.eks. som i Eksempel 3, linje 3:

EKSEMPEL 3 [DEGAMLE_1 3:00.9 - 3:05.7]
01 *Bri: å de glente å klæppe (.) når vi lav'd' °gymnastik°→
02 (1.3)
03 *Ann: hvā f'noget→
04 (.)
05 *Bri: de glente å klæppe→

Fordi specificeringen her er så svag, og det er uklart hvad "noget" i linje 3 refererer til, er der her tale om åbenklasse. *Hva* ses også forlænget, hvor ordet kan have andre funktioner og stå mere selvstændigt i forfeltet, men heller ikke i tilfælde af forlængelse kan *hva* stå helt alene, og vil derfor heller ikke i disse tilfælde kunne fungere som selvstændig åbenklasse andeninitiering (Jørgensen 2015:3).

Undskyld er ligeledes muligt at bruge som åbenklasse i dansk talesprog. Her anvendes den alene eller som det faste udtryk *undskyld mig*. Selvom alle reparaturanmodninger må anses for værende dispræfererede, så er denne til mindre gene end de andre, idet den ikke er facetruende. Ved undskyldningsbaserede andeninitieringer er der en implicit klar tilkendegivelse af, at man tager "skylden" på sig, som den der ikke hørte eller forstod noget, og dermed undgås det at anklage ophavsmanden af problemkilden for at tale lavt eller uforståeligt (Robinson 2006: 149). Denne åbenklasse andeninitieringsform forekommer dog ikke i denne artikels korpus.

4.2 Åbenklasse andeninitieringers distribution og brug i reel samtale

Foregående afsnit giver et overblik over, hvad man teoretisk kan indlede reparatur med på dansk. Nedenstående har til formål at analysere hvordan man reelt indleder reparatur for at komme nærmere, hvad der i dansk talesprog minder mest om *huh*.

Alle åbenklasse andeninitieringer er blevet kategoriserede efter form, hvilket fører til seks kategorier, præsenteret øverst i Tabel 1.

"Ikke-hv-form" dækker over tre eksempler der ikke umiddelbart hører til i de andre kategorier, nemlig ↑*nu*: *jeg slet ikk me'v, ej nu hørte jeg ikk lige hva det var du var ved å si[ge der xxx]* samt en nonverbal markering i form af sammenpresning af læber, der leder ophavsmanden af problemkilden til at specificere. *Hvad siger du* er slået sammen med *hva siger du*, selvom disse optræder i forskellige miljøer. Dette er gjort for at gøre *hva siger du* og *hvad siger du* lettere at sammenligne. Kategorierne samt distributionerne præsenteres i Tabel 1.

hvar	hvad	hva for noget	hva(d) si- ger du	hvilket noget	ikke-hv- form
9	5	5	7 (+2)	1	3

Tabel 1 – forekomster af forskellige åbenklasse-former.

For at tydeliggøre hvilken form der svarer mest til *huh*, vil alle eksisterende former i korpus blive analyseret med hensyn til både form og brug.

4.2.1 *Hvar og hvad*. *Hvar* er den hyppigst forekommende selvstændige åbenklasse andeninitiering i dette korpus med hele ni forekomster. Det er ikke hvad jeg vil kalde et "vaneord," forstået på den måde, at det ikke er en fast vending nogle få siger ofte, men derimod noget de fleste siger ind imellem. Dette ses blandt andet ved, at alle ni eksisterende tilfælde i korpus stammer fra forskellige personer. Det modsatte ses med *hva siger du*, som analyseres senere.

Hvad er, som beskrevet i afsnit 4.1., den markerede form for åbenklasse, og det er derfor heller ikke ligegyldigt, om man siger *hvar* eller *hvad*. I dette korpus ses en stor variation i udførelsen af reparaturen efter initieringen alt efter, om der initieres med *hvar* eller *hvad*, hvilket fremgår af Diagram 1:

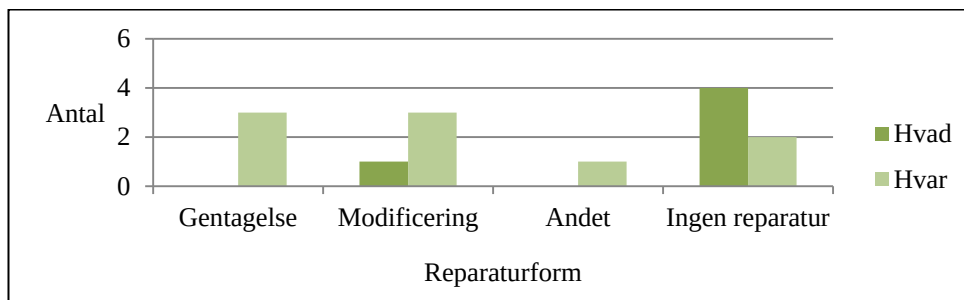

Diagram 1: Reparaturformer ved initieringerne hvad og hvar

Diagram 1 viser distributionen af de forskellige former for reparation ved initieringerne *hvad* og *hvar*. Heraf ses det tydeligt, at der i dette korpus er stor forskel på, hvad man får retur, når man initierer med *hvar* i forhold til *hvad*. Det ses f.eks., at en af de former, der ofte repareres med ved initieringen *hvar*, er gentagelse af problemkilden, som det ses i Eksempel 4:

EKSEMPEL 4 [DE_GAMLE1 1:33.4 - 1:38.0]

```

01  *Bri:      de:t altså ikk' meningen vi ska' sulte i d*ag*→
02            (0.8)
03  *Ann:      {hvar↗
04  %com:      {Ann læner sig frem over bordet mod Bri
05            (0.3)
06  *Bri:      ej vi skal ikk' sidde å sulte her(u[de)

```

Her snakker nogle ældre damer om, hvor meget mad der er på bordet, og Bri ytrer problemkilden *de:t altså ikk' meningen vi ska' sulte i d*ag*→* i linje 1. Ann initierer med *hvar↗* i linje 3, hvorpå Bri i linje 6 reparerer med ytringen *ej vi skal ikk' sidde å sulte her(u[de)*. Bris tryk i ordet *sulte* har hun kopieret fra sin problemytring, hvilket kunne peges på, at Bri forstår Anns initiering som et tegn på, at hun ikke har hørt den første ytring; det ser da også ud til at være tilfældet, da Ann ikke geninitierer.

Gentagelse som reparation ses derimod praktisk talt ikke ved *hvad*, hvor det der hyppigst sker i korpus er, at personen ikke reparerer tilstrækkeligt eller overhovedet. Kun i et enkelt tilfælde foretages tilstrækkelig reparation i form af en fonetisk modificering, som ses i Eksempel 5:

EKSEMPEL 5 [SOMMERHUSSPIL 4:30.0 - 4:35.9]

01 *C: ʃɪtandlægen taler om en sådan tand når han bruger
 02 betegnelsen voʔlarʃɔ
 03 (0.3)
 04 *A: hvadʔ
 05 (.)
 06 *C: volɑrʔ

Her spiller en familie Jeopardy, hvor faderen er quizmaster og læser svaret³ op i linje 1-2. I linje 4 initierer moderen med *hvad*. Faderen vælger at modificere fonetisk ved at omlægge trykket i fagordet *vo-lar* i linje 6. Dette accepterer moderen, som gentager ordet, og derefter buzzer og gætter på spørgsmålet til svaret i linje 1-2. Dette er dog det eneste tilfælde på reparation foretaget efter *hvad*.

I dette korpus sker det altså i fire ud af fem tilfælde, at den "anden" ikke modtager nogen reparation, hvis personen initierer med *hvad*. Initierer den "anden" derimod med *hvar*, modtager personen en form for reparation i syv ud af ni tilfælde. Og i et af de to tilfælde, hvor der ikke udføres en reparation i den næste tur, sker det efter, at "anden" geninitierer, som det ses i Eksempel 6:

EKSEMPEL 6 [225_DELLER 4:50.0 - 4:57.8]

01 *TI: *e:j*ʔ (.) men de:t sådan lidt (.) xxx
 02 (0.7)
 03 *TO: hv[ɑrʔ]
 04 *TI: [hhu] hhu hha hha hha hha hha
 05 (0.5)
 06 *TO: ej nu hørte jeg ikk lige hva det var du var ved å
 07 si[ge der xxx]
 08 *TI: [nejm] det e::r øh (.) å fløbeʔ

Forinden har TO været i kælderen, hvorfor han ikke har hørt, hvad TI og ME har talt om. TO spørger, om TI er stoppet med at ryge, hvorpå sekvensen i Eksempel 6 følger. Man kan ikke høre TIs svar, da der er meget støj i rummet, og derfor initierer TO reparation med *hv[ɑrʔ]* i linje 3. TI griner i overlap med det, hun selv har sagt i problemkilden, og TO er derfor nødt til at geninitiere, idet latter kalder på latter (Jefferson 1979: 82). Årsagen til at *hvar* i dette eksempel ikke leder til reparation ser altså ud til at være, at TI griner hen over TOs initiering, og dermed når TI ikke at reparere, inden TO geninitierer for også at kunne le.

³ I Jeopardy er "quizspørgsmålet", modsat andre quizzer, svaret, og "quizsvaret" er så spørgsmålet til det givne svar.

Hvar og *hvad* gør altså ikke det samme i dette korpus, og det gør derfor en forskel for, hvilken reparation (om nogen) der bliver udført efter initiering. Dog er det i høj grad muligt, at det, dette korpus fortæller om initieringen *hvad* ikke er repræsentativt, da det ikke ville give meget mening overhovedet at anvende *hvad*, hvis man oftest ikke får en reparation. Dette kan skyldes korpus' størrelse, som også behandles i afsnit 5. Det er nok nærmere tilfældet, at *hvad* bruges i markerede sammenhænge, ligesom *hvad siger du*, som vil blive analyseret i afsnit 4.2.2.

4.2.2. *Hvad(d) siger du*. *Hva siger du* og *hvad siger du* er de næsthypigst forekommende åbenklasse andeninitieringer i korpus med henholdsvis syv eksempler på *hva siger du* og to på *hvad siger du* – i alt ni initieringer. Det er værd at bemærke, at *hva(d) siger du* desuden kan være et "vaneudtryk", hvilket understøttes af, at hele fem ud af ni eksempler på *hva(d) siger du* bliver ytret af samme taler, nemlig B i samtalen "kollegie". Det er også værd at bemærke, at B udelukkende anvender *hva(d) siger du*, når hun gør brug af åbenklasse initieringer. Det interessante ved dette er, at hun teknisk set har to former, både *hvad siger du* og *hva siger du*, og at hun ikke ser ud til at bruge dem tilfældigt, hvilket tyder på en betydningsmæssig forskel på de to former.

Eksempel 7 nedenfor illustrerer, hvordan B bruger *hva siger du*.

```
EKSEMPEL 7 [KOLLEGIE 6:46.8 - 6:51.2]
01          (2.7)
02    *C:      <champignon er gud→>
03          (1.2)
04    *A:      °xx xx [xx°]
05    *B:          [hva] >tsir du<
06          (0.3)
07    *C:      <champignoner er gud→>
```

Ovenstående sekvens kommer efter, at B har introduceret emnet champignoner, som hun har lyst til. A stemmer i og siger, at også hun synes at champignoner er lækre, hvorefter B nævner, at champignoner er undervurderede. Hermed virker emnet som afsluttet. Men 2.7 sekunder senere siger C i linje 2 <champignon er gud→>, som B initierer selvreparatur på i linje 5 med [hva] >tsir du<. Selve reparaturen foregår i linje 7, hvor C foretager en gentagelse af problemkilden. B godtager denne reparation, hvilket ses ved, at hun ikke geninitierer.

Årsagen til at B initierer reparation, kan derfor analyseres som et hørelsesproblem, idet hun godtager en gentagelse som reparation. Det er altså enten fordi C ikke taler højt nok, ikke har front mod hende eller fordi madlavningen larmer. En sidste mulighed er, at hun måske har ment at champignon-emnet var afsluttet, hvorefter C forsætter det efter 2,7 sekunder. Under alle omstændigheder bliver det ikke gjort synderligt vigtigt, at hun hører, hvad der bliver sagt.

Det modsatte er tilfældet i Eksempel 8:

EKSEMPEL 8 [KOLLEGIE 2:39.1 - 2:42.3]
 01 *A: (s*å* smooth)
 02 (1.0)
 03 *A: hnhnthr=
 04 *B: =☹hvad >siger du<☹↗
 05 (.)
 06 *A: det var tsmooth

Umiddelbart inden denne sekvens er der en 3 sekunders pause. A rører i sin gryde, hvorefter hun i linje 1 siger noget, der lyder som (s*å* smooth). Herefter er der en pause på et sekund, inden A griner i linje 3, hvorefter reparationinitieringen finder sted i linje 4: =☹hvad >siger du<☹↗. Reparaturen foretager A selv, i linje 6, i form af en gentagelse.

I denne sekvens foregår der ganske andre ting end i Eksempel 7, der er mere ligetil. Her er flere ting på spil. B kan først og fremmest ikke høre As ytring i linje 1, hvilket kunne lede til en eventuelt umarkeret initiering af reparation, men idet A efter et sekund griner, kalder hun også på Bs involvering i samtalen, da grin kalder på grin (Jefferson 1979: 82). Dette har B ikke mulighed for, før hun ved hvad der grines af, og derfor producerer hun denne markerede reparationinitiering, som ikke kun skal reparere, at hun ikke har hørt hvad der blev sagt, men også at hun ikke forstår hvad der ledte op til grinet. Herefter kan hun reagere på dette på den præfererede måde, hvilket hun gør ved at bekræfte med et ja;, samt latter.

Dermed kan det konkluderes at *hva siger du* og *hvad siger du*, har forskellige funktioner i samtaler. *Hva siger du* er umarkeret, hvorimod *hvad siger du* er markeret. *Hvad siger du* bruges dermed til mere problematiske reparationinitieringer, hvor behovet for reparation er ekstra stærkt, og man derfor har brug for en stærkere form, hvor *hva*

siger du kan anvendes til almindelige, uproblematisk og mindre fæ-
cetrerende reparaturinitieringer.

4.2.3. *Hva for noget*. I korpus er der fem initieringer med formen *hva for noget*. Alle er eksempler på problemer med høreelse eller forståelse – og altså ikke accept – men ellers har de ikke meget til fælles med de initieringer der er blevet behandlet ovenfor. Den mest bemærkelsesværdige sekvens findes i Eksempel 9:

EKSEMPEL 9 [KOLLEGIESPIL 4:27.7 - 4:51.0]
01 *C: og så?hh (0.7) har jeg prøvet før man spiller at hvis jeg nu* (.)
02 havde træ tiere→
03 *B: =ja→
04 *C: =og så jeg trak tieren og kunne lægge ned→
05 vis%: {C slår med flad hånd i bordet
06 (0.4)
07 *C: så må jeg igen→
08 (1.0)
09 *C: kan i følge mig i det→
10 (0.5)
11 *C: [{xx vi kan også lade være}]
12 *B: [jamen jeg kan godt]følge dig o[kay]*
13 *A: [hva] for noget*
14 (0.4)
15 *C: at at hvis jeg nu havde spurgt→
16 (0.5)
17 *C: hvis jeg nu havde rtræ tiere på hånden i det her tilfælde→
18 *B: =*ja*jæ→
19 *A: =jæ→
20 *C: =og jeg spurgte dig og så øh (.)jeg sp- du sagde rfisk
21 (.)
22 *A: mmh→
23 *C: =men så trak jeg den sidste tier fra bunken→
24 (.)
25 *A: jæer→
26 =og [kunne] lægge ud→
27 *B: [ja]
28 (.)
29 *B: -mt jæer→
30 *C: [så måtte jeg igen→
31 *B: =okay→
32 *A: nå: på den måde'→

Her spiller A, B og C fisk, da C vil forklare en regel, han har prøvet at spille med, men som måske ikke er gængs. Regelforklaringen har samme format som en historiefortælling, med en fiktiv handling som C forklarer, og undervejs kommer B med minimalrespons i form af en forsættelsesmarkør (Mandelbaum 1989: 117), =ja→, i linje 3. I linje 9 har C forklaret det han ville, og afrunder derfor med *kan i følge mig i det*→. Der opstår en pause på 0,5 sekunder, og C begynder derfor at trække reglen tilbage i linje 11, men B svarer i overlap, at hun godt kan følge ham. Hun bliver dog afbrudt på et overgangsrelevant sted (Sacks et al. 1974: 705) af A, der ytrer initieringen *[hva] for noget** i

linje 13. Ved forklaring af regler på så mange ture virker det ikke umiddelbart som den åbenlyse metode at anvende en *hva*-form, idet problemkilden er fordelt på flere ture. Initieringen kunne ligeså vel, hvis ikke mere oplagt, være et spørgsmål om, at A ikke havde hørt en del af en af de nært-forrige ytringer, fordi disse sker i overlap. C ser dog ud til at forstå problemkilden som hele fremlæggelsen af reglen, hvilket ville gøre det til et forståelsesspørgsmål, og derfor forklarer han det hele igen på en ny måde, som A viser han forstår ved at sige *nå: på ↑den måde* i linje 32. Herved viser han også, at Cs reparatur var den korrekte. En mere almindelig initiering ved en problemkilde på så mange ture kunne dog være en initiering uden *hv*-form, hvor der beskrives, at det er forståelsen og længere tilbage i samtalen, at problemkilden findes, f.eks. de former der beskrives i afsnit 4.2.5., som *jeg er ikke med*, der også bedre besvarer Cs *kan i følge mig i det*→.

4.2.4. *Hvilket noget*. I datakorpus findes ét enkelt eksempel på brugen af *hvilket noget* som eventuel åbenklasse initiering, men idet den der ytrer dette, selv efterfølgende vælger at komme med en kandidat til problemkilden, ender ytringen ikke som åbenklasse andeninitiering alligevel. Dette ses i Eksempel 10:

EKSEMPEL 10 [SAMFUNDSKRISE 2:44.2 - 2:50.7]

```
01  *LIS:      å det andet a ↓ikk blevet reguleret→
02            (0.5)
03  *AST:      hvilke noget→ (.) °tænker du°→
04            (0.3)
05  *AST:      ·hh nej ↑loftet→
06            (.)
07  *LIS:      jA loftet er ikk [blevet reguleret]→
08  *AST:      [nej ↑de:t ikk→ ] blevet
09            [regu]leret→
10  *LIS:      [ne:j]→
```

Umiddelbart inden denne sekvens taler LIS og AST om at flere betaler topskat i dag. I selve uddraget ytrer LIS problemkilden i linje 1: *å det andet a ↓ikk blevet reguleret*→, hvortil AST initierer reparatur med *hvilke noget*→ (.) °tænker du°→ i linje 3. Inden LIS reagerer på dette, efter 0,3 sekunder, indser AST at *det andet* som er en pronominal-konstruktion, der henleder til en referent, er loftet for hvor meget man må tjene inden man skal betale topskat. Hun tilføjer derfor i linje

5 kandidaten *nej* ↑*loftet*↓, som også lægger sig til linje 1, og derved delvist annullerer hendes åbenklasse andeninitiering. Sådan modtager LIS det også, og hun reagerer derfor på både kandidaten i linje 5, som kalder på et ja/nej-svar, hvor hun siger *JA* i linje 7, men også på åbenklasseinitieringen i linje 3, ved hun svare *loftet er ikke blevet reguleret*, der er en gentagelse til åbenklasse initieringen.

Ud fra dette kan der kun konkluderes at *hvilket noget*, måske overraskende, er en eksisterende form for andeninitiering i det danske talesprog men ikke særlig frekvent i dette korpus. Årsagen til at *hvilket noget* ikke er synderligt frekvent, kan eventuelt være, at *hvilket* generelt set ikke bruges særlig ofte i talesprog men derimod langt oftere i skriftsprog.

4.2.5. *Andre former.* Ud over de former jeg har behandlet i de ovenstående afsnit, som alle har et initialt hv-ord, nemlig *hvar*, *hvad*, *hva(d) siger du*, *hva* og *hvilket*, findes tre andre former, som ikke passer i disse kategorier. Der findes én nonverbal initiering samt to verbale, og det er tydeligt, at disse to former ikke har ret meget andet tilfælles, end at de begge er initieringer udenfor hv-format. Det nonverbale eksempel ses i Eksempel 11:

EKSEMPEL 11 [KC 3:33.2 - 3:40.0]
01 *B: hvor meget kan {du } høre dine løh ↗naboer å så noget→
02 vis%: {B peger på A}
03 {(0.5)
04 vis%: {A markerer med munden, at hun ikke er med
05 *B: kan du hø- at- altså nu: der {trægulv i de lejligheder () nede i
06 den bygning=↗
07 vis%: {B viser noget med hænderne
08 *A: =ja→

Fire piger sidder sammen, hvor især A og C snakker om, at C har været ude og se på lejlighed, da B stiller spørgsmålet *hvor meget kan {du} høre dine ↓øh ↗naboer å så noget→* i linje 1, som hun gennem øjenkontakt og pegning adresserer til A. A svarer ikke, men i pausen på 0,5 sekunder ser man, at A presser læberne sammen for at initiere, at B må modificere. Dette sker i linje 5, hvor B påbegynder forklaring af, hvad hun mener.

Årsagen til initieringen er uklar. Indtil nu har samtalen handlet om Cs syn på forskellige lejligheder, og derfor kan det være svært at se relevansen for, hvor meget As naboer larmer. Desuden har samtalen primært været mellem A og C, og derfor kan Bs eventuelle brud med

samtalens parter komme bag på A. Derudover siger B *↑naboer å så noget→*, som umiddelbart ikke har en særlig klar referent. A og C har snakket om overboer, og at det normalt er disse, der larmer, og også dette kan være problemkilden for Bs initiering. Det ender ud i en reparatur i form af flere modificeringer, nemlig både *høre*, forstået som at bemærke trin, og *naboer*, forstået som overboer. Denne reparatur godtages af A, der besvarer spørgsmålet.

De to verbale ikke-hv-initieringer optræder i et ganske andet miljø end det non-verbale, men har meget til fælles. I korpus anvendes verbale ikke-hv-initieringer nemlig, efter at en initiering ikke har endt ud i tilstrækkelig reparatur. Begge tilfælde i dette korpus indeholder påtagelse af skyld fra initiørens side, i form af det personlige pronomen *jeg*. Herved undgår anden at true selvets face, ved at anmode om reparatur to gange for samme ytring. Dette kan f.eks. ses i Eksempel 12:

EKSEMPEL 12 [SKURVOGN 6:48.2 - 7:04.5]

```

01 vis%: {B sætter noget på bordet der larmer
02 *A: hvor'an gik det me' ham {(exex ex ex ex ex)
03 *A: stenplader det har han ikk fået gjort så→
04 (2.1)
05 *B/C: hva for noget {↑sir du→
06 vis%: {A kigger på B
07 (0.3)
08 *B: {ham der (hvad)
09 vis%: {B drejer hovedet mod A
10 *A: (ham) der mæleren der skulle have (bestilt den) stenplaix
11 (1.0)
12 *A: var det ikk en maler?↑ (0.3) °den der (trappentin)°→
13 (1.1)
14 *B: tnu: jeg slet ikk me'↘
15 (0.4)
16 *A: jamen ham der skulle have mm:→
17 (.)
18 *B: derhjemme eller hv[a ]↑
19 *A: [tj]a

```

Her vil A spørge B og/eller C, om en person har fået gjort noget med nogle stenplader, men dette forstår eller hører B og muligvis også C ikke, og derfor begynder en lang række af initieringer. I linje 5 initierer enten B eller C med *hva for noget {↑sir du→*, hvorefter B i linje 8 initierer med *{ham der (hvad)*. A forsøger at reparere i linje 10 ved at specificere *ham* fra problemkilden til *(ham) der mæleren*. Dette er dog ikke tilstrækkeligt for B, der derfor i linje 14 foretager en initiering uden hv-form nemlig *↑nu: jeg slet ikk me'↘*. Derfor forsætter A fejlagtigt med at specificere og uddybe referenten *ham*, og B er der-

for nødt til i linje 18 at bruge en mindre åben initiering, og udpeger derfor problemkilden i *derhjemme eller hv[a]*↗.

4.2.6 *Opsummering.* Nærværende data har vist en forskel i responsen på henholdsvis *hvad* og *hvar*, idet reparatur ved *hvad* sjældent forekommer i dette korpus, hvor *hvar*, den umarkerede form, ender ud i lige dele modificering og gentagelse.

Forskellen mellem *hvad siger du* og *hva siger du* er, at førstnævnte er markeret og anvendes, når reparatur er særligt nødvendigt. *Hva siger du* er derimod umarkeret.

Hva for noget anvendes i meget forskelligartede miljøer, og også reparaturen herefter er meget forskelligartet.

Hvilket noget er der kun ét eksempel på i dette korpus, men idet den udvides med en kandidat, som reparaturen også influeres af, kan der ikke drages større generaliseringer på denne. Eksistensen af initieringsformen blev dog bekræftet.

Derudover blev der også fundet tre eksemplarer på ikke-hv-former: et non-verbalt samt to verbale. Ved det nonverbale eksempel viste analysen, at der kunne være mange årsager til reparaturen, og det stod ikke klart, om det var pga. et acceptspørgsmål, at B afbryder samtalen mellem A og C, eller det var et forståelsesspørgsmål, men det ender i modificering, hvilket tyder på et forståelsesproblem. De to verbale ikke-hv-former var placeret miljømæssigt ens, efter at der ikke var foretaget tilstrækkelig reparatur efter en anden åbenklasse initiering.

4.3. *Intet entydigt huh*

Dette afsnit har til formål at vurdere, om man på dansk har en interjektion, der stemmer overens med, hvad Dingemanse mener er et universalium.

Det har ikke været muligt at lokalisere et klart huh i denne kollektion. Hvis man udvider undersøgelsens korpus til mere end de 18 samtaler, som Dingemanse tager udgangspunkt i, vil man muligvis finde flere eksempler. Forskningsgruppen DanTIN (personlig kommunikation) er eksempelvis stødt på to eksempler, som analyseres i det følgende.

Det første eksempel, Eksempel 14, findes i Trine Heinemanns samtalekorpus, i samtalen TH/S6/FF/4A:Mette_og_Line:

EKSEMPEL 14 [METTE_06 LINE 12:31.8- 12:38.6]

```

01  *A:      (ã:) rgodt n{ok→
02  %vis:      {bestik larmer
03              {(1.0)
04  %vis:      {bestik slås imod tallerken
05  *A:      (at den rigtige vej)
06              (0.5)
07  *B:      huh→
08              (0.3)
09  *A:      (så var det) rgodt nok at (vi ikke kørte den helt rigtige
10              vej)hh

```

Her sidder to unge kvinder over for hinanden og spiser, og bestik larmer hen over problemkilden i linje 1 og 5. I linje 7 initierer B med *huh*. Dette er et tydeligt udtalt eksempel, men kan i høj grad skyldes, at B har munden fuld af mad, og dermed ikke har mulighed for at udtale et eventuelt [v] uden at tabe maden ud af munden.

Det andet eksempel på *huh* findes i samtalen Archery1, som også er med i denne kollektion. Dog finder det sted efter 11 minutter og 55 sekunder, og er derfor udenfor kollektionen. Eksemplet kan ses her, i Eksempel 15:

EKSEMPEL 15 [ARCHERY1 11:55.0 - 12:01.7]

```

01  *Mal:      hva: det du ha:r (.) siddende→
02              (0.5)
03  *Ins:      de:t 'm mikrofon→
04              (0.9)
05  *Mal:      huh→
06              (0.4)
07  *Ins:      de:t en mikrofon→
08              (0.5)
09  *Mal:      nå::→ =
10  *Mal:      = nå: ja den der→

```

Her er instruktøren fra en bueskytteklub udstyret med en mikrofon på sit tøj. Hun går rundt, og på optagelsen hører man derfor udelukkende de personer, hun taler med. Kameraet er sat op mellem bueskytterne og skydeskiverne, så det har front mod bueskytterne. På et tidspunkt hjælper hun nogen med at finde noget tøj i et baglokale. Her kan man ikke se personen, idet det foregår i et andet rum end kameraet befinder sig, og man hører en mand spørge: *hva: det du ha:r (.) siddende→* i linje 1, hvorefter instruktøren svarer *de:t 'm mikrofon→*, hvortil manden initierer *huh* i linje 5. Han kan dog være forpustet af at tage tøj af og på eller have noget i munden, eksempelvis udstyr eller pile. Det vides ikke, da kameraet ikke har fokus på dem, så dette er heller ikke et klart eksempel på en dansk interjekti-

on svarende til *huh*, på trods af at det er lydligt klart. Initieringen besvares med en gentagelse af turen med problemkilden i linje 7.

Datasættet for denne artikel har altså vist sig ikke at understøtte Dingemanses påstand om en universel reparaturinitieringsinterjektion, da dansk ikke har et *huh*. Dette betyder dog ikke, at dansk er et mangelfuldt sprog på dette punkt. Dansk har i stedet et alternativ, hvilket næste afsnit vil analysere nærmere.

4.4 Hvar som et dansk huh

Dén danske åbenklasse andeninitiering der minder mest om Dingemanses universelle interjektion, har analysen vist er *hvar*. Dingemanse har lavet en protokol for auditiv analyse (Dingemanse 2013a: 3 – File S1) med fokus på fem fonetiske dimensioner: intonation, mundens lukkethed, onsets, nasalitet, og vokal kvalitet, ved hvert enkelt sprog. De har noteret sig features for hvert enkelt sprog ved hver dimension og efterfølgende opstillet det i variationsdiagrammer, "*fluctuation diagrams*" (Wickham & Hofmann 2011: 2223). Sådanne diagrammer er udeladt i denne undersøgelse, da det gør data usammenligneligt, idet de træk der adskiller det danske *hvar* fra Dingemanses universalium *huh* ikke kan noteres i denne protokol. I stedet vil jeg fokusere på relevante features, både på punkter hvor *hvar* ligner *huh*, men også på punkter, hvor *hvar* ikke lever op til Dingemanses krav til det, han hævder er en universalitet.

Den væsentligste forskel på *hvar* og *huh* findes under dimensionen "onset". Her lægger Dingemanse et al. vægt på, om en interjektions onsets har glotalt stop, aspiration eller intet, og de finder, at de fleste intet onsets har, og at der er en nogenlunde ligelig fordeling af aspiration og glotalt stop som onsets, men at ingen af delene er særligt frekvente. Men Dingemanses variationsdiagram for onsets viser intet om andre konsonantlyde i onsets, som *hvar* har. *Hvar* har den bilabiale approksimant /ʋ/ i onsets, og er dermed ikke til at placere i variationsdiagrammet. Dog skal det påpeges, at der er tale om en semi-vokal, og dermed minder den betydeligt mere om en vokal end f.eks. /p/ gør. Der er dog stadig tale om en konsonant, hvilket gør, at *hvar* ikke er det samme som *huh* på trods af flere lydlige ligheder.

Blandt de mange ligheder kan der først og fremmest nævnes intonation. Det danske *hvar* har en stigende grundtone ligesom andre initieringsformer og spørgsmål på dansk, akkurat som Dingemanse har beskrevet det. Med hensyn til mundens position ses også klare

lighedstegn. *Hvar* er urundet, ligesom Dingemanses *huh*. Når det kommer til nasalitet, har *hvar* forskellig grad af nasalitet i eksemplerne, men også dette er meget lig, hvad Dingemanse påstår er universelt. Det danske *hvar* har også kun én stavelse og én vokal, hvilket også følger Dingemanses krav. Dette er en urundet lav vokal, placeret centralt i munden, nemlig /a/.

Når det kommer til Dingemanses anden hypotese, nemlig at *huh* er et ord, så gør dette sig også gældende for *hvar*, både med hensyn til integration og konventionalisering. *Hvar* skal tilegnes ligesom andre ord, og det findes ikke blandt dyr.

Med hensyn til spørgsmålet om, hvorvidt *hvar* er en interjektion, eller om det stammer fra *hvad*, skriver Dingemanse selv således i sin seneste artikel (Dingemanse & Enfield 2015b: 110): *"Danish hvar [va] 'what?' is sometimes nearly indistinguishable from an interjection like 'a?' or 'm?' (Jakob Steensig, p.c. Dec 2013)".* Dette kan undre meget, da Dingemanse og hans medskribenter derved siger, at *hvar* svarer til "what". Hermed udelukker de *hvar* som interjektion, ved at kategorisere den som spørgeord. Og hvis dette er tilfældet, er der ingen universel interjektion på dansk. *Hvad* og *hvar* gør, som beskrevet i analysen i afsnit 4.2.1, ikke det samme i en sætning, og dermed virker det også usandsynligt, at *hvar* skulle være en variation af *hvad*.

Således kan man afrundende sige, at *hvar* har mange fællestræk med Dingemanses universalium. Dog stemmer *hvar* ikke helt overens med Dingemanses krav for universalitet, og det kan derfor betvivles, om Dingemanses konklusion er korrekt, da *huh* i så fald ikke er et universelt ord.

5 Diskussion/fejlkilder

Dette afsnit har til formål at diskutere artiklen generelt, både mht. til selve artiklen og kvaliteten af forarbejdet, men også mht. hvad der eventuelt kunne være relevant at gøre, hvis denne undersøgelse skulle gentages eller udvides.

Med hensyn til inddelingen af kategorier ville det være mere pålideligt, og derfor minimere fejlkilder, hvis flere personer havde stået for kodningen. Det har været tilfældet, at kodningen er foretaget af mig alene, men ved tvivlsspørgsmål er vejleder eller andre samtaleanalyse-interesserede blevet kontaktet med henblik på sparring.

Der har desuden været et gennemgående paradoksalt problem i mit data. Informanterne reparerer oftest høreproblemer, når de

ikke kan høre dem, hvilket ofte også bevirker, at man heller ikke kan høre problemkilden på optagelserne efterfølgende. Dette har gjort det svært at kategorisere de forskellige reparaturformer, altså at definere om der er tale om f.eks. en gentagelse, idet det ikke står klart hvad problemet har været, og "Next turn proof procedure" (Sacks et al. 1974: 729), har derfor ikke været så anvendelig til at bestemme reparatortyper i denne undersøgelse.

Derudover har det også været et problem i arbejdet med denne artikel, såvel som det er i alle samtaleanalytiske arbejder, at det "naturlige" data slet ikke er så naturligt endda. Da det ikke er etisk forsvarligt at optage folk uden deres accept, så ved og accepterer folk, at de bliver optaget. Dermed mistes det "naturlige" muligvis, da de nu agerer under forudsætningen af, at de bliver filmet. Dette kan ikke undgås uden at lave noget etisk tvivlsomt, og dermed ender man i et dilemma. Jeg har valgt at vægte etik over naturlighed og dermed undersøge data, hvor informanterne er velvidende om, at de bliver filmet. Dog har de aldrig fået restriktion omkring samtaleemner eller deres samtaler generelt, og det må derfor stadig forstås som nogen grad naturligt; det er deres naturlige opførsel under videooptagelser.

Under skriveprocessen til denne artikel har forskellige personer budt ind med anekdotiske eksempler, der går imod fundene i korpus. Mange har nemlig sagt, at de bruger *huh*. Nogle har sagt at de gør det, når de er trætte eller dovne, og ikke magter at udtale approksimanten, hvor andre mener, at det skyldes, at de har været i udlandet, hvor formen er *huh*, og at de har taget den med hjem. Dog har enkelte af disse personer også rapporteret at ved brug af *huh* henvendt til ældre, opfattes det fejlagtigt som en bekræftelse eller en genkendelsesmarkør. Derfor kunne det muligvis være spændende at gentage og udvide forsøget på et senere tidspunkt med nyere data, for at se om der eventuelt kunne være en demografisk forskel i brugen og forståelsen af *huh*.

Endnu en mulig fejkilde kan være valget af metode og herunder særligt databegrænsning. Denne artikel følger så vidt som muligt Dingemanse et al.s fremgangsmåde, men idet det i nogen grad er et kritisabelt datasæt de arbejder ud fra, som beskrevet i afsnit 3.1, gælder dette også for denne artikels korpus, da det også er relativt småt. Derfor kan artiklen heller ikke anvendes til at drage endelig sluttelige konklusioner. Den kan dog give bedre indblik i fænomenet

og give en god indikation af, hvad man muligvis ville finde, hvis man foretog et større studie udover Dingemanses præmisser.

Der er desuden en del fejkilder i Dingemanses tekster, blandt andet er de, som tidligere nævnt, ikke konsekvente mht. metode, idet alle ikke undersøger hvert sprog men står for hver deres sprog. Dermed spænder undersøgelserne fra alt mellem 8 og 27 samtaler, hvor 8 samtaler giver et relativt unuanceret billede af, hvordan et helt sprogs reparatorinitieringer måtte se ud. For ligesom man på dansk har "vaneinitieringer", kunne dette også være tilfældet på f.eks. islandsk, og dette ville præge resultatet meget. Dog kan man rose deres tilgang ift. at medtage så mange sprog fra forskellige sprogfamilier som muligt, hvilket lykkes godt for dem.

6 Konklusion

Denne artikel har undersøgt, om man på dansk har en reparatorform svarende til, hvad Dingemanse et al. konkluderer er et universalium, nemlig interjektionen *huh*. Dette spørgsmål er besvaret ved hjælp af en kollektionsanalyse af åbenklasse andeninitierede selvreparaturformer i dansk samtalesprog.

Det står klart, jf. kollektionen, at dansk samtalesprog ikke har et *huh*, der er lig det universalium, som Dingemanse mener alle sprog har. Dansk har dog noget andet. *Hvar* er den åbenklasse andeninitiering, som minder mest om *huh* i dette korpus, der også indeholder *hvad*, *hva for noget*, *hvad siger du*, *hva siger du*, *hvilket noget*, og tre ikke-hv-former, hvor den ene er non-verbal. Disse kan udelukkes, da de henholdsvis er spørgeord svarende til "what" eller hele sætningskonstruktioner, hvilket udelukker dem som værende interjektioner.

På dansk er det altså reparatorformen *hvar*, som deler flere fællestræk med *huh*, både med hensyn til intonation, nasalitet, vokal-kvalitet og mundens lukkethed. Men *hvar* stemmer ikke overens med Dingemanses krav om evt. onset, som kun må indeholde aspiration, glotale stop eller undværes. Her har *hvar* en labiodental approksimant /ʋ/, hvilket ingen af de andre sprog har, og dermed stemmer dette fonem ikke overens med Dingemanses krav for universalitet.

Referencer

- CLAN 2015: <http://childes.psy.cmu.edu/> (besøgt 10-11-2015)
- Brown, P. & Levinson, S.C. 1987. *Politeness: Some Universals of Language Use*. Cambridge; New York : Cambridge University Press. 2-347
- Dingemanse, Mark & Enfield, Nick. 2012 - ikke publiceret. Instructions for sampling interactions and collecting cases. *Human Sociality and Systems of Language Use*. 1-2
- Dingemanse, M., Torreira, F. J. & Enfield, N. J. 2013a. Is 'Huh?' a universal word? Conversational infrastructure and the convergent evolution of linguistic items. *PLoS ONE*. 8.11. 1-10
- Dingemanse, Mark, Enfield, N. J., Baranova, Julija, Blythe, Joe, Brown, Penelope, Dirksmeyer, Tyko, Drew, Paul, Floyd, Simeon, Gipper, Sonja, Gísladóttir, Rósa S., Hoymann, Gertie, Kendrick, Robin H., Levinson, Stephen C., Magyari, Lilla, Manrique, Elizabeth, Rossi, Giovanni, Roque, Lila San & Torreira, Francisco. 2013b. Huh? What? – a first survey in twenty-one languages. In: Makoto Hayashi, Geoffrey Raymond & Jack Sidnell (eds.). *Conversational Repair and Human Understanding*. Cambridge, UK, New York: Cambridge University Press. 343-380
- Dingemanse, Mark, Blythe, Joe & Dirksmeyer, Tyko. 2014. Formats for other-initiation of repair across languages: an exercise in pragmatic typology. *Studies in Language*. 38.1. 5-43
- Dingemanse, M., Roberts, S. G., Baranova, J., Blythe, J., Drew, P., Floyd, S., Gísladóttir, R. S., Kendrick, K. H., Levinson, S. C., Manrique, E., Rossi, G., & Enfield, N. J. 2015a. Universal Principles in the Repair of Communication Problems. *PLoS ONE*. 10.9. 1-15
- Dingemanse, M., & Enfield, N. J. 2015b. Other-initiated repair across languages: Towards a typology of conversational structures. *Open Linguistics*. 1, 98-118
- Dingemanse, M., Kendrick, K. H., & Enfield, N. J. Under udgivelse. A coding scheme for other-initiated repair. *Open Linguistics*.
- Drew, Paul. 1997. 'Open' class repair initiators in response to sequential sources of troubles in conversation. *Journal of Pragmatics* 28.1. 69-101
- Jefferson, Gail. 1979. A Technique for Inviting Laughter and its Subsequent Acceptance/Declination. I: G. Psathas (red.) *Everyday*

- language: Studies in Ethnomethodology*. New York, NY: Irvington Publishers. 79-96
- Jefferson, Gail. 2004. Glossary of Transcript Symbols with an Introduction. I: G.H. Lerner (red.). *Studies in the Organization of Conversational Interaction*. New York, NY: Academic Press. 219-248
- Jørgensen, Maria. 2015. "Hvad" i dansk talesprog. *Skrifter om Samtalegrammatik* 2.6. s 1-18
- Mandelbaum, J. 1989. Interpersonal Activities in Conversational Storytelling. *Western Journal of Speech Communication*. 53(2), 114-126
- Robinson, Jeffrey D. 2006. Managing trouble responsibility and relationships during conversational repair. *Communication Monographs* 73. 137-161
- Sacks, Harvey, Emanuel A. Schegloff & Gail Jefferson. 1974. A Simplest Systematics for the Organization of Turn -Taking for Conversation. *Language* 50(4/1), 696-735
- Samtalebanken 2015:
<http://talkbank.org/browser/index.php?url=SamtaleBank/> (besøgt 22-10-2015)
- Samtalegrammatik.dk 2015:
<http://samtalegrammatik.au.dk/udskriftssystem-for-samtaleeksempler/> (besøgt 08-11-2015)
- Schegloff, Emanuel A., Jefferson, Gail & Sacks, Harvey. 1977. The Preference for Self-Correction in the Organization of Repair in Conversation. *Language* 53.2. 361-382
- Svennevig, Jan. 2008. Trying the easiest solution first in other-initiation of repair. *Journal of Pragmatics* 40.2. 333-348
- Wickham H. & Hofmann H. 2011. Product plots. Visualization and Computer Graphics, *IEEE Transactions* 17: 2223–2230

Bilag 1 - Transskriptioner af åbenklasse andeninitieringer

”HVAR”

DE GAMLE1 1:33.4 - 1:38.0

01 *Bri: de:t altså ikk' meningen vi ska' sulte i d*ag*→.
02 (0.8)
03 *Ann: {hvar↗
04 %com: {Ann læner sig frem over bordet mod Bri
05 (0.3)
06 *Bri: ej vi skal ikk' sidde å sulte her(u[de)

SAMFUNDSKRISE 2:51.7 - 2:55.1

01 *LIS: °men det° de:t vi jo ude over asta→ =
02 *LIS: =.hhhh→ =
03 *AST: =[hvar ↗
04 *LIS: [d(h)e:t] de:t vi (jo) ude over hhhehh→
05
06 225 DELLER 4:50.0 - 4:57.8
07 *TI: *e:j*↘ (.) men de:t sådan lidt (.) xxx
08 (0.7)
09 *T0: hv[ar↗]
10 *TI: [hhu] hhu hha hha hha hha hha
11 (0.5)
12 *T0: ej nu hørte jeg ikke lige hva det var du var ved å si[ge der xxx]
13 *TI: [nejm] det
14 e:::r øh (.) å ↗løbe↘

MOEDREGRUPPEN0 0:48.6 - 0:51.6

01 com%: {MIA og D0 befnder sig i entreen, hvor man ikke kan se dem
02 *D0?: >klared' sig rimelig godt<=
03 *D0?: =-ehehh[(eh)
04 *MI?: [hvar↗=
05 *D0?: =hnh=
06 *MI?: =(nu kommer xx xx xx xx)→
07 (0.5)

MOEDREGRUPPEN0 1:13.9 - 1:15.9

01 *MIA: er vi allere[de på?↗]hh=
02 *D0: [(°hva: det°→)]
03 *D0: =hvar=→
04 *MIA: =er vi allerede på?↗h

SOFASLADDER 1:42.2 - 1:51.0

01 *B: {jeg bliver } altid ts-så trist når jeg ☺ser den☺
02 vis%: {B peger på ting i lokalet}
03 (0.2)
04 *A: hvar↗hh nåå ja {(du var sammen med sxxx)
05 vis%: {A tager hånden op for munden
06 *B: det plejer å være jakob i sådan (.) {lækker tanktop der [står bag=
07 *A: [hru ha
08 *B: ={ved den og {det er det ikk mere
09 vis%: {B viser på krop tank top

10 vis%: {B tager hånd op til øjne
11 vis%: {B peger mod genstand i lokalet

KOLLEGIESPIL 1:40.9 - 1:44.3

01 *B: h-hf {thvorfor arnee↘
02 *vis%: {B tager dåsesodavand op fra bordet
03 (.)
04 *A: [hvar↗
05 *C: [hehh
06 (.)
07 *B: nogengange så ska du ikk have lov å bestemmes↘

SOMMERHUSSPIL 0:24.5 - 0:28.0

01 *A: (kan den ikk komme her op→)
02 *B/C?: hvar↗
03 (0.3)
04 *A: >kan den ikk< stå ovre på t stolen ovre bagved→

ARCHERY1 5:34.6 –

01 *SK2: (tror du vi må/hvor må vi) skyde↗
02 {(0.3)
03 aud%: {det siger et højt brag
04 *In1: hvar↗
05 (0.5)
06 *SK2: det var bare lars der siger hvis der kommer mange↗
07 (0.4)
08 *SK2: (det der så) snakkede vi om (så sætter vi dem på tunge vægte)→

”HVAD”

STUDIEGRUPPE 2:44.9 - 2:56.9

01 *BE: [så: det (jo)] sssiiindssygt man ska være på skolen halv fem
02 når man først (er deroppe) klokken fem→
03 (0.6)
04 *SE: det da super↘
05 *KK: hva[d↗]
06 *MA: [xxx][xxx]
07 *SE: [xxx][xxx]
08 *BE: [MEN] (JEG) KA GODT FORSTÅ DET↘
09 *BE: de:r [altid nogen der] kommer for] ↑sent ikk↗
10 *MA: [xxx]
11 *KK: [altså bussen ska-]
12 *KK: bussen skal §køre§ (.) [klokken fem]↘
13 *BE: [ja ja↘]
14 *KK: fordi el[lers blir man bare super forsin]ket↘

AFTENSMAD OG LOEGNHISTORIER 1:35.7 - 1:46.3

01 com%: B og D er henvendt imod hinanden. A og D er henvendt mod hinanden.
02 *C: [jeg vil have <mit> eget glas> (je:g [lige]glad hvad↘)=
03 *D: [(vil du have vand Anna)]
04 *A: [hvad]↗
05 *B: =ja de:t okay (0.3) det finder jeg lige til dig→
06 (.)
07 *A: hvad far↗
08 (0.3)
09 *A: hva [mor↗]
10 *B: [jeg] skal nok tage det ned=
11 =[det står] ↑helt oppe i: vindueskarmen↘
12 *D: [xxx xxx]
13 (.)
14 *D: skal jeg li:ge haps↘ (en) frækøde]]ter til dig↘

KOLLEGIESPIL 3:40.0 - 3:45.8

01 *B: jam'jeg ↑gider ikke↘ spille os vores ↑fællesøkonomi↘
02 (0.4)
03 *B: altså fælles penge↗
04 (0.6)
05 *A: hv[ad↗
06 *B: [u↑uuuuuh↘
07 (0.4)
08 *C: det er fælleskassen det ☺t(h)ager (h)af☺→

SOMMERHUSSPIL 4:30.0 - 4:35.9

01 *C: §↑tandlægen taler om en sådan tand når han bruger betegnelsen
02 vo?lar§↘
03 (0.3)
04 *A: hvad↗
05 (.)
06 *C: volar↗

”HVA FOR NOGET”

DEGAMLE 1 3:00.9 - 3:05.7

01 *Bri: å de glemte å klappe (.) når vi lav'd' °gymnastik°→
02 (1.3)
03 *Ann: hva f'noget↗
04 (.)
05 *Bri: de glemte å klappe→

SKURVOGN 6:48.2 - 7:04.5

01 vis%: {B sætter noget på bordet der larmer
02 *A: hvor'an gik det me' ham {(exex ex ex ex)=
03 *A: =stenplader det har han ikk fået gjort så→
04 (2.1)
05 *B/C: hva for noget {↗sir du→
06 vis%: {A kigger på B
07 (0.3)
08 *B: {ham der (hvad)
09 vis%: {B drejer hovedet mod A
10 *C: (ham) der maleren der skulle have (be↗stilt den) stenplai↗
11 (1.0)
12 *C: var det ikk en maler?↗ (0.3) °den der (trappentin)°→
13 (1.1)
14 *B: tnu: jeg slet ikk me'↘
15 (0.4)
16 *A: jamen ham der skulle have mm:→
17 (.)
18 *B: derhjemme eller hv[a]↗
19 *A: [tj]a

MOEDREGRUPPENØ 7:31.3 - 7:36.5

01 *MIA: men det >godt nok oss< ttidligt (begyndt)↗hh hh hh
02 (.)
03 *DO: [(·hh hva for no')]→
04 *MIA: [(sy's bare lige vi)]har haft vinter=↘
05 *MIA: =.hhhh men det også bare fordi den var så lang sidst' år→

MOEDREGRUPPENØ 6:07.7 - 6:14.1

01 *DO: så det bare [her i løbet af] weekenden (ble[vet sån])
02 *MIA: [xxx] [ja]=
03 *MIA: =xxx svært (man ikke)[(fordi man får svar på det)]
04 *DO: [(xxx) fuldstændi::g]
05 (0.3)
06 *DO?: >hva for nå↗<=
07 *MIA: =.hhh de:t også svært å komme af me' når det først <ha:r fået> sat
08 sig syn's jeg↘
09 (0.8)

KOLLEGIESPIL 4:27.7 - 4:51.0

01 *C: og så↗hh (0.7) har jeg prøvet før man spiller at hvis jeg nu↗ (.)
02 havde tre tiere→=
03 *B: =ja↘=
04 *C: =og så jeg trak tieren og kunne lægge{ ned→
05 vis%: {C slår med flad hånd i bordet
06 (0.4)
07 *C: så må jeg igen↘
08 (1.0)

09 *C: kan i følge mig i det→
 10 (0.5)
 11 *C: [(xx vi kan også lade være)]
 12 *B: [jamen jeg kan godt]følge dig o[kay]↗
 13 *A: [hva] for noget↗
 14 (0.4)
 15 *C: at at hvis jeg nu havde spurgte↘
 16 (0.5)
 17 *C: hvis jeg nu havde tre tiere på hånden i det her tilfælde↗=
 18 *B: =*ja*ja=↘
 19 *A: =ja=↗
 20 *C: =og jeg spurgte dig og så øh (.)jeg sp- du sagde fisk
 21 (.)
 22 *A: mmh=↗
 23 *C: =men så trak jeg den sidste tier fra bunken↘
 24 (.)
 25 *A: jaer=→
 26 =og [kunne] lægge ud→
 27 *B: [ja]
 28 (.)
 29 *B: .mt ja[er→
 30 *C: [så måtte jeg igen=↘
 31 *B: =okay↘
 32 *A: nå: på den måde'↘=

”HVA(D) SIGER DU”

MOEDREGRUPPEN 0:33.0 - 0:37.3

01 com%: MIA og D0 befinder sig i entreen, hvor man ikke kan se dem
02 *MIA: (xx salts)=
03 *MIA: =(xx) travestøvler på på→=
04 *MIA: =(men [xx]
05 *D0: [hva sir du↗=
06 *MIA: =(jeg) havde travestøvler [på↘
07 *D0: [det var godt↗=
08 *MIA: =tshe he the

KOLLEGIE 0:14.5 - 0:21.6

01 *A: har peter (smidt xx sån) (0.7) siden eftermiddag→
02 (0.8)
03 *B: hvad siger du↗ =
04 *A: =har peters (sleeve) ligget der si[den i eftermiddag→
05 *B: [jo jeg☺h ved ikk☺ hvor han er
06 gået hen↗

KOLLEGIE 1:12.1 - 1:16.0

01 *A: [xx (syvende)
02 *B: [de:t (den den attende→)
03 (1.0)
04 *A: hh hm↘=
05 *B: =hva siger du↗
06 (.)
07 *A: a (>inger ret<) med en fløbetur↘

KOLLEGIE 2:39.1 - 2:42.3

01 *A: (s*å* smooth)
02 (1.0)
03 *A: hnhn↑hn=
04 *B: =☺hvad >siger du<☺↗
05 (.)
06 *A: det var ↓smooth

KOLLEGIE 4:18.7 - 4:23.7

01 (1.2)
02 *A: (eller også kom ind te mig og klara men øh (.) sådan ↑wu↘)=
03 *B: =hva: sir du↗
04 (0.4)
05 *A: ellers så kan du komme ned te mig å (klara °længere nede°)

KOLLEGIE 6:46.8 - 6:51.2

01 *C: <champignon er gud→>
02 (1.2)
03 *A: °xx xx [xx°]
04 *B: [hva] >↑sir du↘<
05 (0.3)
06 *C: <champignoner er gud→>

KOLLEGIESPIL 3:17.4 - 3:24.8

01 *A: og du [skal l-]
02 *C: [fryser]lidt→=
03 *A: =lige pas på dine [kort Bine]

04 *B: [ka du ikk bare] ta' min ↑jakke eller ↑tæppe
 05 [på↘
 06 *C: [jo→
 07 (.)
 08 *A: Bine→
 09 (.)
 10 *C: {øh tag tæppet dernede→=
 11 vis%: {C peger mod gulvet, på tæppet
 12 *B: ={jaer?→
 13 vis%: {B rækker sig ned efter tæppet
 14 (0.5)
 15 *B: ja hva sir du min skat→=
 16 *A: =de:t en skam vi ikk spiller om {penge→
 17 vis%: {B rækker C tæppet

MAYERUNDER1 8:45.5 - 8:56.5

01 *A: treogtreds↗
 02 {(2.1)
 03 vis%: {A kører bægret over bordet. Har slået 63.
 04 {(1.1)
 05 vis%: {B tror på A, samler terninger op og ryster
 06 *A: (man) kan alligevel heller ikke se noget når den er (der/her) ude→
 07 {(1.0)
 08 vis%: {B slår bægret i bordet. Slår 32
 09 *A: det var kun der i starten {(da man sad med dem herinde→)
 10 vis%: {A viser hvor på bordet med hånd
 11 (0.5)
 12 *B: hva var det du sagde↗
 13 (0.6)
 14 *A: øøøøh hva sagde jeg ↗fireogtreds→

ARCHERY1 0:00.0 - 0:03.6

01 *Sk1: (ex exex ex)
 02 *In1: (øh) hva ↑sir du?
 03 (.)
 04 *Sk1: (Kigger vi lige skiver) først

”HVILKET NOGET”

SAMFUNDSKRISE 2:44.2 - 2:50.7

01 *LIS: å det andet a ↓ikk blevet reguleret→
02 (0.5)
03 *AST: hvilke noget→ (.) °tænker du°→
04 (0.3)
05 *AST: .hh nej ↑loftet↘
06 (.)
07 *LIS: jA lofted er ikk [blevet reguleret]→
08 *AST: [nej ↑de:t ikk↘] blevet [regu]leret→
09 *LIS: [ne:j]→

”IKKE HV-FORM”

KC 3:33.2 - 3:40.0

01 *B: hvor meget kan {du } høre dine ↓øh ↗naboer å så noget→
02 vis%: {B peger på A}
03 {(0.5)
04 vis%: {A markerer med munden, at hun ikke er med.
05 *B: kan du hø- at- altså nu: der {trægulv i de lejligheder () nede i
06 den bygning=↘
07 vis%: {B viser noget med hænderne
08 *A: =ja→

SKURVOGN 6:48.2 - 7:04.5

01 vis%: {B sætter noget på bordet der larmer
02 *A: hvor'an gik det me' ham {(exex ex ex ex)
03 *A: stenplader det har han ikk fået gjort så→
04 (2.1)
05 *B/C: hva for noget {↗sir du→
06 vis%: {A kigger på B
07 (0.3)
08 *B: {ham der (hvad)
09 vis%: {B drejer hovedet mod A
10 *A: (ham) der maleren der skulle have (be↗stilt den) stenplai↗
11 (1.0)
12 *A: var det ikk en maler?↗ (0.3) °den der (trappentin)°→
13 (1.1)
14 *B: ↗nu: jeg slet ikk me'↘
15 (0.4)
16 *A: jamen ham der skulle have mm:→
17 (.)
18 *B: derhjemme eller hv[a]↗
19 *A: [↗j]a

225_ DELLER 4:50.0 - 4:57.8

01 *TI: *e:j*↘ (.) men de:t sådan lidt (.) xxx
02 (0.7)
03 *T0: hv[ar↗]
04 *TI: [hhu] hhu hha hha hha hha hha
05 (0.5)
06 *T0: ej nu hørte jeg ikk lige hva det var du var ved å si[ge der xxx]
07 *TI: [nejm] det
08 e:::r øh (.) å ↗løbe↘